[2024] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 : 2024 INSC 87

ਵੇਲਥੇਪੂ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਹੁਣ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ) ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.

(2023 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2852)

06 ਫਰਵਰੀ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵੈ ਅਤੇ ਪਾਮੀਘੰਤਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ,* ਜੇਜੇ।]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਹਨ। 302/34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਐੱਸ. 302/34, ਐੱਸ. 304 ਭਾਗ II ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਤਲ, ਕਤਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਿਆਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕਤਲ - ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ A 1 ਵੱਲੋਂ ਆਟੋ ਰੋਕ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ A-4 ਦੇ ਘਰ ਘਸੀਟਿਆ। , ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ-A2, A4 ਨੇ A-1 ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ, A-3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। 302/34 ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਆਯੋਜਤ: A1, A2 ਅਤੇ A4 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ - ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, A-3 ਦੀ ਦੋਸ਼ੀਤਾ ਕਤਲ, ਚਾਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏ-3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਕੁਹਾੜੀ ਨਹੀਂ ਲਈ - ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ- 3 ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਘਸੀਟ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ - ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ-3 ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਪਏ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ - ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਨਾਕਾਫੀ ਹਨ ਕਿ ਏ-3 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ A3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਿਆ। 34 ਸਿਰਫ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੇ

---

*ਲੇਖਕ

ਸਥਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ - ਭਾਵੇਂ, A-3 ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਪੱਥਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਏ-3 ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। /s. 304 ਭਾਗ II - ਏ-1, ਏ-2 ਅਤੇ ਏ-4 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ। 302/34 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਏ-3 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਐੱਸ. 304 ਭਾਗ II ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। [ਪਾਰਾ 17, 23, 28, 30, 31, 32]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਕੈਮੀਲੋ ਵਾਜ਼ ਬਨਾਮ ਗੋਆ ਰਾਜ, [2000] 2 SCR 1088: (2000) 9 SCC 1; ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 1993 Supp (2) SCC 754; ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2009) 16 SCC 479; ਘਾਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ 1991 Supp (2) SCC 451 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਤਲ; ਆਮ ਇਰਾਦਾ; ਗਵਾਹ; ਤਾੜਨਾ; ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ; ਸਬੂਤ; ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ; ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਦਰ; ਗਵਾਹੀਆਂ; ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ; ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼; ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ; ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2023 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2852

2005 ਦੇ CRLA ਨੰਬਰ 308 ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26.04.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਡੀ. ਅਭਿਨਵ ਰਾਓ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਰੌਬਿਨ, ਰਾਹੁਲ ਜਾਜੂ, ਦੇਵਦੀਪਤਾ ਦਾਸ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸਿਰਾਜੁਦੀਨ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਸ਼ਾ ਪੀਚਾਰਾ, ਦੁਵਵਰੀ ਸੁਬਰਾਮਣਿਆ ਭਾਨੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਪੱਲਵੀ, ਮਿਸ. ਕ੍ਰਿਤੀ ਸਿਨਹਾ, ਅਕਸ਼ਤ ਕੁਲਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠਾ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ, ਜੀ. ਸੇਸ਼ਾਗਿਰੀ ਰਾਓ, ਗੈਚਾਂਗਪੂ ਗੰਗਮੇਈ, ਰਾਹੁਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਕੁ. ਲੋਥੁੰਗਬੇਨੀ ਟੀ. ਲੋਥਾ, ਯੀਮਯਾਂਗਰ ਲੋਂਗਕੁਮਰ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਪਾਮੀਘੰਤਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ, ਜੇ.

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਦੋਸ਼ੀ 1 ਤੋਂ 4) ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਕਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ A-1, A-2 ਅਤੇ A-4 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, A-3 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। . ਸਾਡੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੁਰਮ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।
2. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ 1 ਤੋਂ 4 ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕੋ ਪਿੰਡ ਜੰਡਾ ਵੈਂਕਟਪੁਰ, ਆਸਿਫਾਬਾਦ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਏ-4 ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਿਆਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਭੈਣ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਏ-4 ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਾਰ ਗਈ ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
3. 15.11.2001 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਲਕਸੇਟੀਪੇਟ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਗਾ ਸਵਾਮੀ @ ਥ੍ਰਪੁਥੀ (PW-6) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਚੇਤਿਮਾਲਾ ਰਜਿਥਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-9) ਸਹਿ-ਯਾਤਰੀ ਵਜੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਆਟੋ ਏ-4 ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਏ-1 ਨੇ ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਤਾਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਏ-2 ਏ-1 ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਘਸੀਟ ਕੇ ਏ-4 ਸਥਿਤ ਘਰ ਵੱਲ ਲੈ ਗਏ। ਉਧਰ, ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਏ-1 ਤੋਂ ਏ-4 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜੀ, ਤਲਵਾਰ, ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ 'ਚ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

4. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕੋਨਾ ਕਿਰਨ ਕੁਮਾਰ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-1 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ) ਦੁਆਰਾ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਰਾਤ 9 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਿੱਤੀ।

ਪੀ-1)। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-17), ਲਕਸੇਟੀਪੇਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-32) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ।

5. ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਰਕਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (PW-18) ਨੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਏ.-4 ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ। ਉਸਨੇ PW-15 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-21 ਤੋਂ 30) ਅਤੇ ਖੁਦ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੀਨ ਦਾ ਸਕੈਚ ਬਣਾਇਆ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-37)। ਉਸਨੇ PW-10 ਅਤੇ PW-12 (ਪੰਚ ਗਵਾਹਾਂ) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P-5 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਸੋਟੀ (MO.4), ਕੰਟਰੋਲ ਅਰਥ (MO.5), ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਧਰਤੀ (MO.6), ਸੂਤੀ ਫੁਲ ਕਮੀਜ਼ (MO.7) ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਾਣੀਆ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ। PW-18 ਨੇ PWs 4, 5, 6, 7, 8, 9, ਅਤੇ 15 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ PWs 1, 3, 4, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਘਟਨਾ ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹਨ।

6. ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਫਸਟ-ਕਲਾਸ (ਪੀਡਬਲਯੂ-16) ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਤੋਂ 9 ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਡਾਕਟਰ ਵਿਕਟਰ ਦਿਨੇਸ਼ (ਪੀਡਬਲਯੂ-11) ਵੱਲੋਂ 15.11.2001 ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। PW-11 ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 8 ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖ਼ਮ, 3 ਅੰਸ਼ਕ ਅੰਗ ਕੱਟੇ ਅਤੇ 1 ਡੂੰਘਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਪਾਇਆ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਐਟਲਾਂਟੋ ਓਸੀਪੀਟਲ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿਖੇ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਡੀਓ-ਪਲਮੋਨਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਾਰਨ ਸੀ.

7. ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ (PW-17) ਨੇ 23.11.2001 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ PW-18 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। PW-18 ਨੇ PW-13 ਅਤੇ PW-14 (ਪੰਚ ਗਵਾਹਾਂ) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਪੰਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਲਕਸ਼ੀਮਪੁਰ ਸ਼ਿਵਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਅਪਾਨੀ ਗੰਗਈਆ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਉੱਥੇ, ਏ-1 ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੁਹਾੜੀ, ਏ-2 ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਅਤੇ ਏ-4 ਇੱਕ ਚਾਕੂ ਦਿਖਾਇਆ ਜੋ ਸਾਰੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਝਾੜੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। PW-18 ਨੇ PW-11 ਤੋਂ PW-13 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ MOs 1 ਤੋਂ 3 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ। PW-18 ਨੇ A-1 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਲੁੰਗੀ ਅਤੇ ਇੱਕ A-2 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ) ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ। MO's 9 ਅਤੇ 10, ਕ੍ਰਮਵਾਰ)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਲੈਬ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਪੋਰਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-16 ਵਜੋਂ ਮਾਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

8. ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 09.01.2002 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਫਸਟ-ਕਲਾਸ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਲਕਸੇਟੀਪੇਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੁੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ 2003 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 523 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। , ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

9. ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ PW-1 ਤੋਂ PW-18 ਤੱਕ 18 ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ 37 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ 10 ਸਮੱਗਰੀ ਵਸਤੂਆਂ (MO's) ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਈ ਗਈ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹਨ।

10. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 24.02.2005 ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। 500 ਹਰੇਕ ਨੂੰ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

11. ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 21.06.2007 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵਾਪਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ। ਇਸੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਰਿਮਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ 01.08.2022 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਰਾਜੁਦੀਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਨੰ. 2

13. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ: ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 1, 3, 4, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਘਟਨਾ ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਇਕਸਾਰ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-6 ਦੇ ਗਵਾਹੀ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਟੁਕੜਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਹਿਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਾਮੂਲੀ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਾਇਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1, ਪੀਡਬਲਯੂ-3, ਪੀਡਬਲਯੂ-4, ਪੀਡਬਲਯੂ-7, ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਆਟੋ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਖਿੱਚਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਵਾਹੀਆਂ ਪਾਈਆਂ।

14. ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ A-1 ਨੇ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ A-2 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਏ-4 ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਏ-4 ਨੇ ਏ-2 ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਕੱਢ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਏ.-4 ਨੇ ਵੀ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਏ-3 ਬਾਰੇ ਆਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਹਮਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਇਕਸਾਰ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸੁਣਾਇਆ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।

15. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਿਊਜ਼ 1, 3, 4, 6, 7 ਅਤੇ 8, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਦੇ ਖਾਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ PW-6 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ 'ਚ ਸੀ। PW6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਕਿ ਉਹ PW-5 ਦੇ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਰਜਿਤਾ (PW-9) ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੰਨਿਆ।

16. PW6 ਦੇ ਖਾਤੇ ਨੂੰ PWS 1, 3, 4, 7 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਐਕਸ. ਪੀ 1) ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 1, 3, 4, 6, 7 ਅਤੇ 8 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਾਖਿਅਕ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਿ ਉਹ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸਨ।

17. ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਕਤਲ ਲਈ A-3 ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਏ-3 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ।

18. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ: ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ A-3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏ3 ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ 1, 3, 4 ਅਤੇ 6 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏ-3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਪੱਥਰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। PW-7 ਅਤੇ PW-8 ਉਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ।

19. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1, ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਅਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ:

ਮੁਖੀ - "ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਏ-3 ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਏ-3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ।"

ਕਰਾਸ - "ਮੈਂ ਸਾਬਕਾ ਪੀ-1 ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ A-1 ਅਤੇ A-3 ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ"

20. ਪੀਡਬਲਯੂ-3, ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਅਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ:

ਚੀਫ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਰਜੀਥਾ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਅਤੇ ਸਵਾਮੀ I, PW1, ਕੋਨਾ ਮਲੇਸ਼ ਅਕੀਰੇਡੀ ਰਮੇਸ਼, ਟੀ. ਓਡਈਆ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਏ. 3 ਨੇ ਇਕ ਪੱਥਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਥੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਕਰਾਸ - "ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹੋਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਏ-3 ਨੇ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਾਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਏ-3 ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ

21. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4, ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਏ-3 ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ."

22. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6, ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਏ-3 ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ."

23. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ A-3 ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਏ-3 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਏ-3 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਿਆ ਹੈ।

24. ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ "ਐਟਲਾਂਟੋ ਓਸੀਪੀਟਲ ਜੁਆਇੰਟ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਸਪਾਈਨਲ ਕੋਰਡ ਕਾਰਨ ਕਾਰਡੀਓ ਪਲਮਨਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ" ਹੈ। ਅਟਲਾਂਟੋ ਓਸੀਪੀਟਲ ਜੋੜ ਗਰਦਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਏ- 1 ਨੇ ਕੁਹਾੜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ-4 ਨੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠੇ ਹਨ ਸਿਰਫ ਏ-3 ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੁਹਾੜੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

25. ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਏ-3 ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

26. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਟਰ ਦਿਨੇਸ਼ (PW-11), ਜਿਸਨੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ:

1. ਸੱਜੇ ਕੰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖੱਬੇ ਗਲ੍ਹ ਤੱਕ 19 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਡੂੰਘਾ 2 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਚੌੜਾ ਗੰਭੀਰ ਤਿੱਖਾ ਹਥਿਆਰ, ਐਂਟੀ ਮਾਰਟਮ।

2. ਸੱਜੀ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ (4cms) ਸਧਾਰਨ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰ ਐਂਟੀ ਮਾਰਟਮ।

3. ਸਿਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੱਬੇ ਅੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 9 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ 8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰ ਐਂਟੀ ਮਾਰਟਮ ਨੂੰ ਮਾਪਦਾ ਹੈ।

4. ਖੱਬੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ 4 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ 3 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਚੌੜਾ ਹੈ। ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਐਂਟੀ ਮਾਰਟਮ.

5. ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ 8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ, 1 1/2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਚੌੜਾ ਤਿੱਖਾ ਹਥਿਆਰ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6. ਸਿਰੀ 'ਤੇ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 6 ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ (ਟੁਕਰਾ)। ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਐਂਟੀ ਮਾਰਟਮ.

7. ਖੱਬੀ ਗੁੱਟ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ 8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ, ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਐਂਟੀ ਮਾਰਟਮ।

8. ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ 12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖ਼ਮ, ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।

9. ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰਲੀਆਂ 3 ਉਂਗਲਾਂ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਅੰਗ ਕੱਟਣਾ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।

10. ਸੱਜੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਕੱਟਣਾ। 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੇਜ਼ ਹਥਿਆਰ ਐਂਟੀ ਮਾਰਟਮ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ।

11. 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਪਣ ਵਾਲੀ ਸੱਜੀ ਇੰਡੈਕਸ ਉਂਗਲ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਅੰਗ ਕੱਟਣਾ।

12. ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਅਟਲਾਂਟਾ ਓਸੀਪੀਟਲ ਜੋੜ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ 18 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ 7 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਮਾਪਣ ਵਾਲੀ ਗਰਦਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਡੂੰਘੇ ਜ਼ਖ਼ਮ. ਬਲੰਟ ਹਥਿਆਰ, ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।"

27. ਪੀਡਬਲਯੂ-11 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ 12 ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ। 11ਵੀਂ ਸੱਟ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰਲੀਆਂ 3 ਉਂਗਲਾਂ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਅੰਗ ਕੱਟਣਾ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਸੱਟ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਐਟਲਾਂਟੋ ਓਸੀਪੀਟਲ ਜੋੜ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ 18 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 7 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਮਾਪਣ ਵਾਲੀ ਗਰਦਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਜਖਮ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਏ-3 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਸਮੇਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੰਚਤ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਏ-3 ਨੂੰ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ

ਹਰ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ A1 ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕੁਹਾੜੀ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, A-3 ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੁਹਾੜੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ। ਦੂਸਰਾ, ਏ-3 ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੇ ਉਹ ਮੰਗਣ ਤਾਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ A-3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ-3 ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਏ-1 ਉਸ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਏ-4 ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਏ-1 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਏ.-3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕਿਆ

28. ਭਾਵੇਂ, A-3 ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ A-3 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ 304 ਭਾਗ II IPC ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 304 ਭਾਗ II 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕੈਮੀਲੋ ਵਾਜ਼ ਬਨਾਮ ਗੋਆ ਰਾਜ, (2000) 9 SCC 1 ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

14. ਇਹ ਭਾਗ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਦੋ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: (1) ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤ "ਇਰਾਦਾ" ਹੈ; (2) ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੰਮ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਪਰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਡੰਡਾ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

1 ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵਰਗੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ

2 ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1993 ਸਪਲੀਮੈਂਟ (2) SCC 754.

3 ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2009) 16 SCC 479.

4 ਘਾਨਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, 1991 ਸਪਲੀਮੈਂਟ (2) SCC 451.

ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ/ਜ਼ਖਮ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ[1], ਇੱਕ ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਝਟਕਾ[2] ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਾਰਕਾਂ ਵਜੋਂ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

29. ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤਦਿਆਂ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਏ-3 ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪੱਥਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਹਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। A-3 ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II IPC ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ।

30. ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ-3 ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਘਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ-3 ਨੇ ਆ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਥੇ ਪਈ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ A-3 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

31. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ A-1, A-2 ਅਤੇ A-4 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 2023 ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2852 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। 2005 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 308 ਮਿਤੀ 26.04.2022 ਵਿੱਚ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ। ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ A-3 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II IPC ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ A-3 ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

32. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।



PALLAV THAKUR ADVOCATE